

Pyrografia

Umenie písania ohňom

1. Čo je pyrografia a ako funguje?

- **Pôvod:** Z gréckeho *pyro* (ohneň) a *graphos* (písanie).
- **Princíp:** Kreslenie horúcim kovovým hrotom (300 – 600 °C) na prírodné materiály.
- **Nie je to len rozvoj umeleckých zručností:** Pri práci vnímaš termálnu vodivosť (ako rôzne materiály prijímajú teplo) a fyzikálnu zmenu povrchu materiálu (zuhlňovanie). Rozvíjaš si jemnú motoriku, trpezlivosť a technické myslenie pri práci s elektrickým zariadením.

2. Materiály (Do čoho vypaľujeme?)

- **Mäkké drevo (Lipa, Topoľ, Smrek):** Svetlé, poddajné, ideálne na začiatok.
- **Tvrde drevo (Buk, Dub):** Vyžaduje vyššiu teplotu a pomalšie tempo.
- **Tekvicovité plody:** Špecifický materiál, ktorý po vysušení drevnatie. Má oblý tvar, čo preverí tvoju zručnosť pri držaní pera.
- **Korok a koža:** Materiály, ktoré reagujú na teplo veľmi citlivo.

3. Podrobný pracovný postup

1. **Príprava námetu:** Vyber si obrázok (z internetu alebo vlastnú kresbu). Priprav si podklad (drevo/tekvicu), ktorý musí byť čistý a hladký.
 - **Prekopírovanie námetu:** *Pod obrázok vlož **uhľový (kopírovací) papier**. Prichyť ho papierovou páskou, aby sa nepohol a obyčajnou ceruzkou obtiahni obrysy (tmavé plochy nevyfarbuj, tie vypáliš neskôr).
 - *Tip:* Netlač príliš silno, aby si do dreva neurobil ryhy.
2. **Vypaľovanie námetu:**
 - Pero drž ako bežné pero, ale dávaj pozor na horúci hrot.
 - **Pohyb:** Nikdy nezastavuj na jednom mieste (vznikne čierna "kaňka"). Radšej rob plynulé ťahy.
 - **Intenzita:** Tmavosť čiary ovplyvňuješ tlakom a najmä rýchlosťou pohybu (pomalší pohyb = tmavšia čiara).
 - **Tieňovanie:** Dosiahneš ho jemným prikladaním hrotu alebo vrstvením tenkých čiar.

4. Technika a údržba hrotu

- **Čistenie:** Ak hrot iskrí alebo je na ňom nános uhlíka, krátko ho „škrtni“ o **mokrú hubku** v stojane. Čistý hrot vypaľuje plynulejšie.
- **Oprava chýb:** Ak sa pomýliš, skús použiť jemný brúsny papier (šmirgel), ale pamätaj, že na dreve to zanechá stopu, ktorú treba potom vyhladiť.

5. Bezpečnosť (Dôležité!)

- **Tepló:** Hrot je extrémne horúci. Pero odkladaj **vždy do stojana**, aj pri krátkej pauze.
- **Vzduch:** Pri vypaľovaní vzniká dym. Pracuj pri otvorenom okne alebo v odvetranej miestnosti. Ak ťa štípu oči, použi ochranné okuliare alebo respirátor.
- **Sústredenie:** Pyrografia je o sústredení sa na prítomný okamih – pomáha ti odbúrať stres a digitálnu únavu.